

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA COGUT c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 31043/04)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

4 decembrie 2007

DEFINITIVĂ

04/03/2008

*Această hotărâre va deveni definitivă în modul stabilit de articolul 44 § 2 al
Convenției. Ea poate fi subiect al revizuirii editoriale.*

În cauza Cogut c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Sir Nicolas BRATZA, *Președinte*,

DI J. CASADEVALL,

DI G. BONELLO,

DI K. TRAJA,

DI S. PAVLOVSKI,

DI L. GARLICKI,

DI J. ŠIKUTA, *judcători*,

și dna F. ARACI, *Grefier adjunct al Secțiunii*,

Deliberând la 13 noiembrie 2007 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 31043/04) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către un cetățean al Republicii Moldova, dl Vadim Cogut („reclamantul”), la 1 iulie 2004.

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl Valeriu Pelin, un avocat din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său la acea dată, dl Vitalie Pârlog și de către dna Lilia Grimalschi, Directorul Direcției Agent Guvernamental.

3. Reclamantul a pretins că executarea întârziată a hotărârii judecătorești definitive, pronunțată în favoarea sa, i-a încălcat dreptul său ca o instanță să hotărască asupra drepturilor sale cu caracter civil, garantat de articolul 6 al Convenției, și dreptul său la protecția proprietății sale, garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

4. Cererea a fost repartizată Secțiunii a Patra a Curții. La 4 martie 2006, Președintele acelei Secțiuni a decis să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu prevederile articolului 29 § 3 al Convenției, s-a decis ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia.

5. Atât reclamantul, cât și Guvernul au prezentat observații cu privire la admisibilitatea și fondul cauzei (articolul 59 § 1 al Regulamentului Curții).

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

6. Reclamantul s-a născut în anul 1949 și locuiește în Chișinău.

7. La 17 martie 1999, după 27 de ani de serviciu militar, reclamantul a fost trecut în rezervă. Deoarece el nu a obținut un apartament cu două camere de la Ministerul Apărării („Ministerul”), la care el avea dreptul, el a intentat o acțiune împotriva acestuia.

8. Printr-o hotărâre irevocabilă din 23 noiembrie 2000, Curtea Supremă de Justiție a hotărât în favoarea reclamantului și a obligat Ministerul să-i acorde acestuia un apartament cu două camere.

9. Deoarece Ministerul nu avea apartamente disponibile, în anul 2001, la o dată nespecificată, reclamantul a intentat o acțiune la Judecătoria Sectorului Centru, cerând schimbarea modului de executare a hotărârii judecătorești din 23 noiembrie 2000. În special, el a cerut bani de la Minister în locul unui apartament.

10. La 18 mai 2001, Judecătoria Sectorului Centru a decis să schimbe modul de executare a hotărârii din 23 noiembrie 2000 și a obligat Ministerul să-i plătească reclamantului 83,000 lei moldovenești (MDL) (echivalentul a 7,133 euro (EUR) la acea dată). Ministerul a depus apel.

11. La 4 iulie 2001, Tribunalul Municipiului Chișinău a admis apelul, a casat hotărârea din 18 mai 2001 și a încetat procedurile care aveau drept scop schimbarea modului de executare a hotărârii din 23 noiembrie 2000.

12. În urma unei cereri a reclamantului, adjunctul Procurorului General a depus un recurs în anulare la hotărârea din 4 iulie 2001. Recursul în anulare a fost admis printr-o hotărâre a Curții Supreme de Justiție din 5 iunie 2002 și, astfel, hotărârea din 18 mai 2001 a devenit definitivă.

13. La 25 iunie 2002, reclamantul a cerut Judecătoriei Sectorului Centru să elibereze un titlu executoriu.

14. La 19 iulie 2002, un executor judecătoresc a cerut Ministerului să se conformeze hotărârii judecătorești pronunțate în favoarea reclamantului.

15. La 13 septembrie 2002, Ministerul a răspuns că hotărârea nu putea fi executată din cauza lipsei banilor.

16. La 21 ianuarie 2003, un executor judecătoresc a emis o dispoziție incasso pe numele Ministerului în sumă de MDL 83,000. La 18 aprilie și 25 iulie 2003, executorul judecătoresc l-a informat pe reclamant că Ministerul a refuzat să se conformeze cererilor de a executa hotărârea și că, în consecință, au fost inițiate proceduri administrative împotriva celor responsabili de neexecutarea hotărârii judecătorești irevocabile.

17. Printr-o hotărâre din 26 februarie 2004, Curtea de Apel Chișinău a încetat procedurile administrative intentate împotriva ministrului Apărării. Ea a constatat că, deși hotărârea judecătorească pronunțată în favoarea

reclamantului nu a fost executată, ministrul nu era responsabil de omisiunea Guvernului de a aloca bani în acest scop.

18. Între anii 2002 și 2003, reclamantul a depus plângeri cu privire la neexecutarea hotărârii, însă fără succes.

19. La 15 martie 2005, reclamantului i s-au plătit MDL 83,000.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

20. Dreptul intern relevant a fost expus în hotărârea *Prodan v. Moldova*, nr. 49806/99, § 31, ECHR 2004-III (extracts).

21. Codul Civil în vigoare din 12 iunie 2003, prevede, *inter alia*, următoarele:

Articolul 619. Dobînda de întîrziere

„(1) Obligațiilor pecuniare li se aplică dobînzii pe perioada întîrzierii. Dobînda de întîrziere reprezintă 5% peste rata dobînzii prevăzută la art. 585 [rata de refinanțare a BNM] dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

(2) În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobînda este de 9% peste rata dobînzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.”

ÎN DREPT

22. Reclamantul a pretins că neexecutarea hotărârii judecătorești definitive pronunțată în favoarea lui i-a încălcat drepturile sale garantate de articolul 6 § 1 al Convenției și de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

Articolul 6 § 1 al Convenției, în partea sa relevantă, prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, ... și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță ... care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil... .”

Articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție prevede următoarele:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

I. OBIECȚIA PRELIMINARĂ A GUVERNULUI

23. În observațiile sale cu privire la admisibilitatea și fondul cauzei, Guvernul a declarat că hotărârea judecătorească definitivă pronunțată în favoarea reclamantului a fost executată la 15 martie 2005. Prin urmare, reclamantul și-a pierdut statutul de „victimă”.

24. Reclamantul a declarat că hotărârea judecătorească definitivă din 18 mai 2001 a fost executată doar după o întârziere nerezonabilă. El a declarat că autoritățile naționale nu i-au plătit vreo compensație pentru executarea întârziată a hotărârii judecătorești.

25. Curtea reiterează că o decizie sau măsură favorabilă unui reclamant nu este, în principiu, suficientă pentru a-l lipsi de statutul său de „victimă”, decât dacă autoritățile naționale au recunoscut violarea, expres sau în substanță, și au oferit apoi o redresare pentru violarea Convenției (a se vedea *Amuur v. France*, hotărâre din 25 iunie 1996, *Reports of Judgments and Decisions* 1996-III, p. 846, § 36; *Dalban v. Romania*, [GC], nr. 28114/95, § 44, ECHR 1999-VI).

26. În această cauză, Curtea consideră că, deși hotărârea relevantă a fost deja executată, Guvernul nu a recunoscut încălcarea și nici nu a oferit o redresare adecvată pentru executarea întârziată. În astfel de circumstanțe, reclamantul poate continua să pretindă că este „victimă” a unei încălcări a drepturilor sale garantate de Convenție ca urmare a neexecutării îndelungate a hotărârii judecătorești definitive pronunțate în favoarea sa (a se vedea *Dumbrăveanu v. Moldova*, nr. 20940/03, § 22, 24 mai 2005).

27. Curtea consideră că pretențiile reclamantului ridică chestiuni de drept, care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului. Niciun alt temei pentru declararea lor inadmisibile nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară aceste pretenții admisibile. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acestor pretenții.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI ȘI A ARTICOLULUI 1 AL PROTOCOLULUI NR. 1 LA CONVENȚIE

28. Reclamantul a declarat că autoritățile nu au executat o hotărâre judecătorească definitivă pronunțată în favoarea sa de la 18 mai 2001 până la 15 martie 2005, adică timp de aproape patru ani.

29. În observațiile sale cu privire la pretențiile reclamantului formulate cu titlu de satisfacție echitabilă, Guvernul a declarat că, totuși, la 21 ianuarie 2003, Ministerul a transferat MDL 83,000 unui executor judecătoresc și că reclamantul a venit să-și ia banii la 15 martie 2005. În opinia lui, deoarece reclamantul a cerut titlul executoriu abia la 25 iunie 2002 (a se vedea paragraful 13 de mai sus), perioada de neexecutare a constituit șapte luni.

Guvernul a considerat că, deoarece reclamantul a primit suma datorată înainte ca Curtea să comunice cauza, nu a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției și a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

30. Curtea observă că principiile generale care se aplică în cauzele de acest gen au fost expuse în cauza *Prodan v. Moldova* (citată mai sus, §§ 52-53 și 59).

31. Având în vedere materialele de care dispune, Curtea nu este convinsă de observațiile Guvernului precum că Ministerul a executat la 21 ianuarie 2003 hotărârea pronunțată în favoarea reclamantului. Trebuie notat, în primul rând, că dispoziția incasso din 21 ianuarie 2003 a fost emisă de către un executor judecătoresc pe numele Ministerului și faptul că ultimul nu a executat o hotărâre judecătorească definitivă a fost, în mod expres, menționat în scrisorile executorului judecătoresc din aprilie și iulie 2003 (a se vedea paragraful 16 de mai sus). În al doilea rând, conformarea Ministerului cu hotărârea judecătorească pronunțată în favoarea reclamantului a constituit obiectul procedurilor naționale, iar în cadrul acelor proceduri s-a constatat că, în luna februarie 2004, Ministerul încă nu o executase (a se vedea paragrafele 16 și 17 de mai sus). *In fine*, în observațiile sale cu privire la admisibilitatea și fondul cauzei, Guvernul a declarat că hotărârea pronunțată în favoarea reclamantului a fost executată la 15 martie 2005 (a se vedea paragraful 23 de mai sus). Prin urmare, Curtea consideră că perioada de neexecutare ar trebui calculată de la 5 iunie 2002, când hotărârea din 18 mai 2001 a devenit definitivă, până la 15 martie 2005, când reclamantul a primit MDL 83,000. Prin urmare, reclamantului nu i s-a plătit suma datorată lui în temeiul hotărârii judecătorești timp de treizeci și trei de luni și zece zile.

32. Prin omisiunea, timp de treizeci și trei de luni și zece zile, de a se conforma unei hotărâri judecătorești irevocabile și executorii, pronunțată în favoarea reclamantului, autoritățile naționale au încălcat dreptul reclamantului de acces la o instanță și la protecția proprietății lui (a se vedea *Prodan*, citată mai sus, §§ 55 și 61 și *Sîrbu and Others v. Moldova*, nr. 73562/01, 73565/01, 73712/01, 73744/01, 73972/01 și 73973/01, §§ 26 și 32, 15 iunie 2004).

33. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 6 al Convenției și a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

34. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înantelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul material

35. Reclamantul a pretins MDL 446,340 (EUR 26,436) cu titlu de prejudiciu material suferit ca urmare a executării întârziate a hotărârii judecătorești definitive pronunțată în favoarea lui. El a pretins că această sumă ar trebui să acopere pierderile suferite ca rezultat al creșterii prețurilor la apartamente în Chișinău și inflația.

36. Guvernul a declarat că suma pretinsă de reclamant era excesivă și a contestat metoda lui de calcul.

37. Curtea consideră că reclamantul trebuia să fi suferit un prejudiciu material din cauza imposibilității sale de a folosi banii ca rezultat al executării întârziate a hotărârii judecătorești din 5 iunie 2002. Având în vedere metodologia folosită în cauza *Prodan* (citată mai sus, § 73) și legislația națională cu privire la calcularea dobânzii de întârziere (a se vedea paragraful 21 de mai sus), Curtea acordă reclamantului EUR 2,500 cu titlu de prejudiciu material.

B. Prejudiciul moral

38. Reclamantul a pretins compensații pentru prejudiciul moral suferit ca rezultat al încălcării drepturilor sale, fără a specifica suma compensației.

39. Guvernul a declarat că reclamantul nu a adus nicio probă că a suferit vreun stres sau neliniște.

40. Curtea consideră că reclamantului trebuia să-i fi fost cauzat un anumit stres și frustrare ca rezultat al executării întârziate a hotărârii judecătorești din 5 iunie 2002, care nu poate fi recuperat prin simpla constatare a unei violări (a se vedea *Mihalachi v. Moldova*, nr. 37511/02, § 48, 9 ianuarie 2007). Făcând evaluarea sa în mod echitabil, ea acordă reclamantului EUR 800 cu titlu de prejudiciu moral.

C. Costuri și cheltuieli

41. Reclamantul nu a prezentat nicio pretenție cu titlu de costuri și cheltuieli.

D. Dobânda de întârziere

42. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției din cauza executării întârziate a hotărârii judecătorești din 5 iunie 2002;
3. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție din cauza aceleiași executări întârziate;
4. *Hotărăște*
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 2,500 (două mii cinci sute euro) cu titlu de prejudiciu material și EUR 800 (opt sute euro) cu titlu de prejudiciu moral, care să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, plus orice taxă care poate fi percepută;
 - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
5. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 4 decembrie 2007, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Fatoș ARACI
Grefier adjunct

Nicolas BRATZA
Președinte